

KPSS
2024

GENEL YETENEK
GENEL KÜLTÜR
LİSE VE ÖN LİSANS

KONU ANLATIMLI

TEK KİTAP

PRACTİK BİLGİLER - ÖZGÜN SORULAR

PEGEM AKADEMİ

KPSS GYGK KONU ANLATIMLI TEK KİTAP

Komisyon

ISBN 978-625-6890-20-6

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

5. Baskı: Haziran 2023, Ankara

Yayın-Proje: Deniz Şahan
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Değerli Okuyucularımız,

Kamu Personel Seçme Sınavı, geleceğin kamu personelinin belirlenmesinde son aşamadır ve öğrenim hayatınız boyunca verdiğiniz emeğin sonucu meslek hayatınıza adım atmanızla nihai başarıya dönüşecektir.

Bu süreçteki emek ve çabanız, programlı bir çalışma ile sizi hedefinize doğru yönlerecek ve öne geçirecektir. Böylesi bir süreçte programlı bir çalışmaya kaynaklık edecek olan, deneyimli bir yazar ekibi tarafından özenle oluşturulmuş, geniş kapsamlı yayınlar olacaktır.

Pegem Akademi yazar ekibinin öncelikli amacı, tam da bu kaynağı sizlere sunmak olmuş ve sonucunda sizleri başarıda öne taşıyacak bu kapsamlı konu anlatımlı kitap ortaya çıkmıştır.

Sınavda başarılı olabilmek için müfredatta mevcut olan konularda yeterli bilgi düzeyine sahip olmak ve yeterince örnek soru ile bu bilgiyi pekiştirmek gerekmektedir. Bu kitabın temel amacı, adayın sınav kapsamındaki her konuya hâkimiyetini sağlamak ve böylece karşılaşacağı soru tiplerini rahatlıkla çözebilecek seviyeye gelmesini mümkün kılmaktır.

Kitaba ilişkin sorularınızı pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Sorunuz en kısa sürede yayın ekibimiz tarafından cevaplandırılacaktır.

Kitabın, kamu kurumlarında görev almak isteyen tüm okuyucularımızın başarılarına katkı sağlaması dileğiyle...

Pegem Akademi

TÜRKÇE

Sözcükte Anlam	1
Sözcüğün Anlam Özellikleri.....	1
Söz Sanatları.....	2
Sözcükler Arasındaki Anlam İlişkileri.....	4
Kalıplaşmış Söz Öbekleri	5
Test	7
Cümlede Anlam	9
Cümle.....	9
Anlamlarına Göre Cümleler	9
Test	12
Paragrafta Anlam.....	14
Paragraf	14
Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	16
Anlatım Nitelikleri	17
Test	18
Yapı Bilgisi	21
Kök.....	21
Ekler	21
Yapılarına Göre Sözcükler	22
Test	23
Sözcük Türleri.....	25
Test - 1.....	36
Test - 2.....	38
Cümle Bilgisi.....	40
Cümlelerin Öğeleri	40
Cümle Türleri.....	41
Cümle Dışı Unsurlar	42
Test	43
Ses Bilgisi	45
Ses Olayları	45
Test	47
Yazım Kuralları	49
Noktalama İşaretleri.....	54
Test	58
Anlatım Bozuklukları.....	60
Test	64
Sözel Mantık.....	66
Sıralama Kurguları.....	67
Eşleştirme Kurguları	73
Yer-Konum Kurguları	78

MATEMATİK

Sayılar	81
Test - 1.....	87
Test - 2.....	89
Bölme, Bölünebilme, OBEB-OKEK	91
Test	95
Rasyonel Sayılar - Ondalık Sayılar.....	97
Test - 1.....	102
Test - 2.....	104
Eşitsizlikler	106
Test	111
Mutlak Değer	113
Test	120
Üslü ve Köklü İfadeler.....	122
Test	127
Oran-Orantı	129
Test	132
Çarpanlara Ayırma ve Özdeşlikler	134
Test	137
Birinci Dereceden Bir Bilinmeyenli Denklemler	139
Test	141
Problemler	143
Test - 1.....	146
Test - 2.....	150
Test - 3.....	154
Test - 4.....	158
Test - 5.....	162
Test - 6.....	166
Kümeler	168
Test	173
Fonksiyon	175
Test	178
İşlem ve Özellikleri	180
Test	183
Modüler Aritmetik	185
Test	188
Permütasyon - Kombinasyon - Olasılık.....	190
Test (Permütasyon).....	201
Test (Kombinasyon)	203
Test (Olasılık).....	205
Tablo - Grafik Yorumlama.....	207
Test	211
Sayısal Mantık	213
Test - 1.....	223
Test - 2.....	225
Test - 3.....	227
Test - 4.....	229
Açılar ve Üçgenler	231
Test - 1.....	236

İÇİNDEKİLER

Test - 2.....	238
Test - 3.....	240
Test - 4.....	242
Çokgenler ve Dörtgenler.....	244
Test - 1.....	248
Test - 2.....	250
Çember ve Daire.....	252
Test	255
Doğru ve Nokta Analitiği.....	258
Test	266
Katı Cisimler	268
Test	269

TARİH

İslamiyet Öncesi Türk Tarihi	271
Test	280
Türk İslam Tarihi	282
Test	296
Türkiye Tarihi	298
Test	306
Osmanlı Devleti	308
Test	314
Osmanlı Kültür ve Uygarlığı	316
Test	333
Osmanlı Devleti Duraklama Dönemi (Arayış Yılları) ..	335
Test	338
Osmanlı Devleti Gerileme Dönemi.....	340
Test	344
Osmanlı Devleti Dağılma Dönemi	346
Test	357
XX. Yüzyıl Osmanlı Tarihi	359
Test	364
Birinci Dünya Savaşı ve Mondros Ateşkesi	366
Test	378
Kurtuluş Savaşı Örgütlenme Dönemi	380
Test	385
I. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılması.....	387
Test	393
Kurtuluş Savaşında Cepheleler - Antlaşmalar.....	395
Test	405
Atatürk Dönemi İç ve Dış Politika	407
Test	419
Atatürk İlke ve İnkılapları.....	421
Test	433
Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi.....	435
Test	464

COĞRAFYA

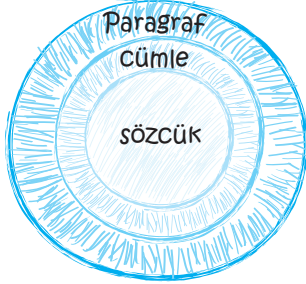
Türkiye'nin Coğrafi Konumu.....	467
Test	474
Türkiye'nin Yer Şekilleri.....	476
Test	498
Türkiye'nin İklimi ve Bitki Örtüsü	500
Test	507
Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	509
Test	526
Türkiye'de Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık	528
Test	540
Türkiye'de Madenler, Enerji Kaynakları ve Sanayi ..	542
Test	553
Türkiye'de Ulaşım, Ticaret ve Turizm.....	555
Test	564
Türkiye'de Bölgesel Kalkınma Projeleri	567

VATANDAŞLIK

Temel Hukuk Bilgisi	569
Test	587
Devlet Kavramı	589
Test	594
1982 Anayasası - Temel Hükümler	596
Test	599
Temel Hak ve Hürriyetler	601
Test	607
Yasama.....	609
Test	618
Yürütme.....	620
Test	624
Yargı	626
Test	632
İnsan Hakları.....	634
Test	640
İdare Hukuku	642
Test	646
Türkiye'nin İdari Yapısı	649
Test	653
Yerinden Yönetim Kuruluşları	655
Test	660
Kolluk Faaliyetleri	662
Test	668
Uluslararası Kuruluşlar.....	670
Test	676
Ulusal Kuruluşlar	678
Test	679

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcüğün Anlam Özellikleri

Sözcükler, metinlerin temel yapı taşıdır. Dolayısıyla metnin -ya da bir konuşmanın- anlaşılması için sözcük anlamlarının iyi bilinmesi gerekir. Dilimizde bazı sözcükler tek bir kavramı karşılarken bazıları ise birden çok anlamı karşılar.

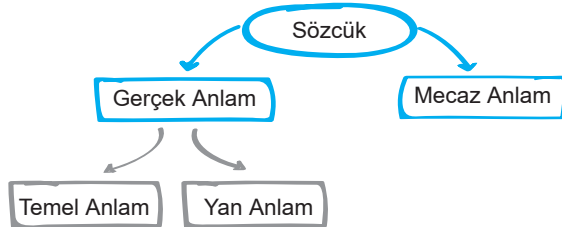
Tek anlamlı sözcükler: Sadece bir kavramı karşılayan sözcüklerdir. Bu sözcüklerin başka anlamlara gelebilecek kullanımı yoktur.

Örnek: "Kaldırım, testere, tencere" sözcüklerinin tek anlamı vardır.

Çok anlamlı sözcükler: Kullanıldığı yere ve duruma göre birden çok anlam kazanabilen sözcüklerdir.

Örnek: "Ağız" sözcüğü, kullanıldığı yere göre birçok anlam kazanabilir: İnsan ağızı, mağara ağızı, yol ağızı, Karadeniz ağızı vs.

Dilimizde sözcüklerin kullanıldıkları cümleye göre kazandıkları farklı anlamlara "yan anlam" ya da "mecaz anlam" denir.

Gerçek Anlam:

Gerçek anlam, sözcüğün temel ve yan anlamlarını içerir. Dolayısıyla sözcüğün gerçek anlamları birden fazla olabilir.

Temel Anlam:

Bir sözcük tek başına kullanıldığında **akla gelen ilk anlamına** temel anlam denir. Temel anlam, en yaygın anlamdır. Sözlüklerde ilk olarak temel ya da en yaygın anlam açıklanır.

- ➔ Adamın kocaman ama estetik görünlü bir ağız vardı.
- ➔ Ormanda ateş yakmak oldukça tehlikeli ama sık rastlanan bir davranıştır.

Yan Anlam:

Bir sözcüğün **temel anlamıyla ilişkili** olarak kazandığı diğer anlamlardır.

- ➔ Mağaranın ağızı o kadar küçüktü ki içeri ancak bir çocuk girebiliyordu.
- ➔ Çocuğun ateşini bir türlü düşüremiyorlar.

Pür Dikkat

"Yan anlam" ile "temel anlam" arasında herhangi bir şekilde (biçimsel benzerlik, ortak işlev, aynı maddeden oluşması...) ilgi kurulabilmelidir.

Örnek:

- ➔ Mağaranın ağızı o kadar küçüktü ki içeri ancak bir çocuk girebiliyordu. ("Mağaranın ağızı" ile yemeye, içmeye ve ses çıkarmaya yarayan organ olan "ağız" arasında biçimsel olarak bir benzerlik kurulmuştur.)
- ➔ Çocuğun ateşini bir türlü düşüremiyorlar. ("Çocuğun ateşi" ile nesnelerin tutuşmasıyla beliren "ateş" arasında bir ısı ortaklığı vardır.)

Mecaz Anlam:

Sözcüğün gerçek anlamından (temel anlamından ve yan anlamından) uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlardır. Bir başka ifadeyle mecazlar, bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda, başka bir sözcüğün yerinde kullanılan sözlerdir.

- Bu mahallede onun gibi ağızı bozuk birini daha görmedim. (Bu cümledeki "ağızı bozuk" söz öbeğinde kullanılan "ağız" sözcüğü; kendi anlamının dışında, küfürbaz anlamında, karşımıza çıkmaktadır.)
- Yeni seçilen muhtar, ilk toplantısında çok ateşli konuştu. ("Ateşli" sözcüğü "heyecanlı, coşkulu" anlamında kullanılmış; sözcük, anlamının dışına çıkmıştır.)

Temel anlam (TA), yan anlam (YA) ve mecaz anlam (MA) ilgili aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

Yol:

- ➔ Çocuk, evin yolunu sordu. (TA)
- ➔ Mahallemizin yolu nihayet asfaltlandı. (YA)
- ➔ Bu soruyu farklı bir yolla da çözebiliriz. (MA)

Kafa:

- ➔ Kafan, hâlâ omuzlarının üzerinde duruyor. (TA)
- ➔ Fazla zorlayınca çivinin kafası koptu. (YA)
- ➔ O adam, zaten kafasızın tekidir. (MA)

Büyük:

- ➔ Uzun bir yolculuktan sonra büyük bir evin önünde durduk. (TA)
- ➔ Benim öğrencilerim, büyüklerine karşı saygıda kusur etmez. (YA)
- ➔ Büyük düşünenler, toplumlarına her zaman bir şeyler kazandırmıştır. (MA)

Pür Dikkat

KPSS'de "temel anlam" ve "yan anlam" ayrımı sorulmamış, nadiren de olsa "gerçek anlam" ve "mecaz anlam" ayrımı sorulmuştur. Böyle bir soruyla karşılaşıldığında seçenekler arasında yan anlamda kullanılmış sözcükler de verilebileceği için dikkatli olunmalıdır. Yan anlam, temel anlamla bir şekilde ilişkilidir ve gerçek anlam sayılır. Oysa mecaz anlam tamamen düşsel, gerçek dışı bir anlamdır.

Gerçek ve mecaz anlamlı sözcük sorularında çeldirici olarak yan anlamda kullanılmış sözcükler verilir.

Bazı sorularda geçen "düşsel öge" kavramı da mecaz anlamla ilgilidir.

Terimsel Anlam:

Bir bilim, sanat, spor ve meslek dalıyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan sözcüklere terim anlamlı sözcükler denir.

- ⊙ Açı, üçgen, dikdörtgen → Matematik
- ⊙ Roman, öykü, kafiye, aruz → Edebiyat
- ⊙ İsim, kök, gövde, fiil → Dil bilgisi
- ⊙ Pota, minder, skor → Spor
- ⊙ Dava, mahkeme, yargıç → Hukuk

Soyut-Somut Anlam

Somut Anlamlı Sözcükler: Beş duyudan herhangi biriyle algılanabilen kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Örnek:

Hava, su, toprak, ağaç, deniz, masa, sandalye...

Soyut Anlamlı Sözcükler: Beş duyu ile algılanamayan, zihinde tasarlanan kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Örnek:

Sevgi, umut, adalet, özgürlük, mutluluk, heyecan, aşk...

Nitel-Nicel Anlam

Nicel Anlamlı Sözcükler:

Varlıkların ölçülebilir, sayılabilir özelliklerini gösteren sözcüklerdir.

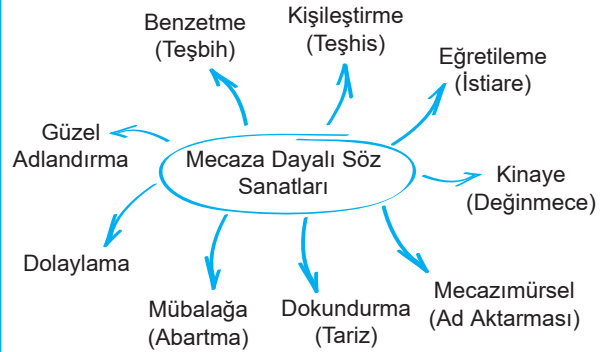
- ↳ Geniş bahçeli bir ev aldı İstanbul'da ve emekli olunca oraya taşındı. (alan ölçüsü)
- ↳ Uzun bir moladan sonra yolcular tekrar araçlara bindiler. (zaman ölçüsü)
- ↳ Yüksek bir maaşla yeni işine başladı. (sayı-para ölçüsü)

Nitel Anlamlı Sözcükler:

Varlıkların ölçülemeyen, sayılamayan özelliklerini gösteren sözcüklerdir.

- ↳ Onun babası çok geniş biridir, hiçbir şeye kolay kolay kızmaz. ("rahat" anlamında)
- ↳ Uzun etme işte, bu iş bugün bitecek dedim sana. ("nazlanma, direnme" anlamında)
- ↳ Yüksek hedeflere ulaşmak, çok fedakârlık gerektirir. ("ulaşılması güç" anlamında)

Söz Sanatları

Benzetme (Teşbih)

Bir nesnenin, varlığın niteliğini daha etkili biçimde anlatmak için nitelikçe üstün bir varlıktan yararlanma yöntemine "benzetme" denir.

Örnek:

- ★ Selvi gibi uzun boylu bir güzele vuruldu.
- ★ Kar gibi beyaz çamaşırlar getirmiş yanında.
- ★ Tilki gibi kurnaz çocuktur.
- ★ Adamın gözleri sanki bir ateş.

Benzetme ve kişileştirme KPSS'de en çok sorulan iki söz sanatıdır.

Kişileştirme (Teşhis)

İnsana ait özelliklerin insan dışındaki varlıklara yüklenmesidir.

- Örnek:**
- ⊖ Bülbul, ağaran vakte kadar ağlarmış.
 - ⊖ Poyrazla söyleşir yaprakların sesi.
 - ⊖ Yağmur ağlıyor ikimiz için.

Eğretileme (İstiare)

Eğretileme (istiare), yalnızca "benzeyen" ya da "benzetilen" öğeleriyle yapılan söz sanatı, aynı zamanda bir benzetme çeşididir.

Pür Dikkat

Eğretileme (istiare) aslında benzetme sanatından çok da farklı değildir. Eğretilemede de amaç bir kavramı, başka bir kavrama benzetmektir fakat benzetmeden farklı olarak bu kavramlardan sadece biri söylenir, diğer kavram karşı tarafça anlaşılır.

- ⊙ İki kapılı bir handa } (Dünya, bir "han"a benzetilmiş fakat "dünya" söylenmemiştir.)
Gidiyorum gündüz gece
- ⊙ Dışarıda bir dost eli } (Rüzgâr, "dost eli"ne benzetilmiş fakat "rüzgâr" söylenmemiştir.)
okşuyor tenimizi.
- ⊙ Saçlarına yıldız düşmüş, } (Beyaz saçlar "yıldız"a benzetilmiş fakat "beyaz saçlar" söylenmemiştir.)
koparma anne.

İstiare ve Benzetme Farkı

Gülünce incileri görünüyor.
Her yaz bu cennette tatilini geçirir.
Meleğim beşiğinde uyuyor.
Bu adam herkesi sokar.

Benzeyen ya da kendisine benzetilen söylenir.
(İstiare)

Gülünce inci gibi dışları görünüyor.
Cennet kadar güzel bir yer burası.
Bebeğim beşiğinde melekler gibi uyuyor.
Bu adam bir yılan, herkesi sokar.

Hem benzeyen hem benzetilen söylenir.
(Benzetme)

Eğretileme çeşitli şekillerde yapılabilir:

Doğaya ait bir özellik insana aktarılabilir.

O, cıvık bir insandır.
(doğaya ait özellik)

Babam geciktiğimi öğrenince esip gürleyecek.
(doğaya ait özellik)

Doğaya ait özellik, doğadaki başka bir varlığa aktarılabilir.

Yıldızlar akıyor damların üzerine
(nehir özelliği yıldızlara aktarılmış)

Bulutlar salkım salkım
(üzümün özelliği bulutlara aktarılmış)

Bir duyuyla ilgili bir kavram başka bir duyuyu anlatmak için kullanılabilir

Sıcak bir gülümseyişi vardı.
(dokunma) (görme)

Birbirinize tatlı sözler söyleyin.
(tatma) (işitme)

Kinaye (Değirmece)

Bir sözün hem gerçek hem de mecaz anlamını çağrıştıracak biçimde kullanılmasıdır.

Örnek:

- **Yalnız taş, duvar olmaz.**
(gerçek anlamı: Tek taşla duvar örülemez.)
(mecaz anlamı: İnsan tek başına tüm işlerin üstesinden gelemeyiz.)
- **Bu yaşta o ağır yükü taşıyamaz o çocuk.**
(gerçek anlamı: ağır bir nesne taşımak)
(mecaz anlamı: sorumluluk almak)
- **Yüzü kızarmak.**
(gerçek anlamı: suratta meydana gelen renk değişikliği)
(mecaz anlamı: utanmak)
- **Ayıkla pirincin taşını.**
(gerçek anlamı: pirinçteki taşları ayıklamak)
(mecaz anlamı: zor bir işin içinden çıkmak)

Kinayede anlatılmak istenen, sözün mecaz anlamıdır.

**Ad Aktarması
(Mecazımürsel)**

Bir sözün benzetme amacı güdülmeksizin başka bir söz yerine kullanılmasıdır. Ad aktarmasında kastedilen sözcükle kullanılan sözcük arasında bir çeşit ilginin olması gerekir.

Örnek:

- ★ **Ankara**, bu talihsiz olayı açıklamayla kınadı. ("Yönetim" kastedilmiş.)
- ★ **Erzurum** ve **Sivas**, bağımsızlığın ilk adımlarıdır. ("Kongreler" kastedilmiş.)
- ★ Şiiri sevmek için **Yahya Kemal**'i okumalıdır. ("Şiir" kastedilmiş.)

**Dokundurma
(Tariz)**

Bir kimseyi iğnelemek, bir sözü tersini düşündürecek şekilde kullanmak ya da alay etmek amacıyla kullanılan ifadelerdir.

- Çok çabuk geldin, sen gelene kadar ağaç olduk.
- O kadar açık konuştu ki söylediklerini hâlâ çözmeye çalışıyoruz.

Bazı cümlelerde bu sanatı daha da belirginleştirmek için (!) işareti kullanılabilir.

**Pür
Dikkat**

Dokundurma (tariz), günlük konuşmada da sıkça başvurulan bir söz sanatıdır.

- Bu büyük yazarımız yine harika (!) eserler ortaya koyuyor. Senin gibi iyi dostum (!) varken ...
- Dokundurma (tariz) sanatı, sınavlarda "alay, alaysı anlatım" soru köküyle de sorulabilmektedir.

**Mübalâğa
(Abartma)**

Bir durumu olduğundan daha büyük ya da daha küçük gösterme sanatıdır.

- ➔ Yüce dağ başında bir ulu kartal
- ➔ Açmış kanadını dünyayı örter
- ➔ Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.
- ➔ Gözyaşım sel oldu, bayırları sildi süpürdü.
- ➔ Avuç içi kadar yere yirmi beş kişi oturduk.
- ➔ Senin için gök kubbeyi yerlere çalarım yar.

**Pür
Dikkat**

Mecazlı söylenen her söz abartma değildir. Abartmada bir kavrama aşırı ölçüler yüklenir, kavram büyütülür ya da küçültülür.

Dolaylama

Bazı canlı ya da cansız varlıklar doğrudan anlatılmak yerine başka kavramlarla anlatılır. Bir kavramın birkaç sözcükle anlatıldığı bu sanata dolaylama denir.

beyaz altın	→	pamuk
meşin yuvarlak	→	top
file bekçisi	→	kaleci
kara elmas	→	kömür

**Pür
Dikkat**

Dolaylamada kavramla söylenen sözler arasında bir ilgi aranmaz. Bunlar aslında canlı ya da cansız varlıklara takılmış "lakap"lardır.

Örneğin, Zeki Müren'in lakabı nedir, diye sorulduğunda "Sanat Güneşi" yanıtı verilecektir.

**Güzel
Adlandırma**

Söylenmesi kulağa hoş gelmeyen, olumsuz ya da ürkütücü anlamlar çağrıştıran sözlerin daha olumlu, kabullenilebilir sözlerle anlatılmasıdır.

ölmek	→	rahmete kavuşmak
gömmek	→	toprağa vermek
verem	→	ince hastalık
cin	→	iyi saatte olsunlar

**Sözcükler Arasındaki
Anlam İlişkileri****Eş ve Yakın Anlamlı Sözcükler:****Eş Anlamlı**

kara - siyah	Yazılışları farklı anlamları aynı sözcükler
muallim - öğretmen	
hafıza - bellek	
mektep - okul	

**Yakın
Anlamlı**

küsmek - gücenmek	Anlamları birbirine yakın ama anlamca tam örtüşmeyen sözcükler
oturmak - çökmek	
ılık - sıcak	
serin - soğuk	

Karşıt (Zıt) Anlamlı Sözcükler:

Nitelikleri ve durumları birbirine ters düşen sözcüklere karşıt anlamlı sözcükler denir.

- ➔ Az veren candan çok veren maldan...
- ➔ Akıllı, köprü arayınca ya kadar deli, köprüyü geçer.
- ➔ Eskisi olmayanın yenisi olmaz.

Pür Dikkat

Bir sözcüğün olumsuz biçimi, o sözcüğün karşıt anlamlısı değildir. "başarılı-başarısız", "koşmak-koşmamak" sözcükleri karşıt anlamlı değildir. "Başarısız" sözcüğü "başarılı"nın olumsuzu, "koşmamak" sözcüğü "koşmak" sözcüğünün olumsuzudur.

Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler:

Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere eş sesli sözcükler denir.

gül
(bitki anlamında):

Kışın yaprağını döken, dikenli, çalı veya ağaçlık şeklinde bir süs bitkisi ve bu bitkinin katmerli, güzel kokulu çiçeği.

✓ Yakasına bir gül takarak gelmiş.

gül-
(eylem anlamında):

Hoşuna, tuhafına giden durumlar karşısında sesli veya sessizce duygularını açığa vurmak.

✓ Gülerek konuşması herkesi sinirlendiriyordu.

Verilen örneklerde "gül" ve "gül-" sözcükleri eş seslidir. Çünkü yazılışları aynıdır ama aralarında hiçbir anlam ilişkisi yoktur.

çay (akarsu)	→	çay (içecek)
at (hayvan)	→	at (atmak eylemi)
yüz (surat)	→	yüz (yüzmek eylemi)

Pür Dikkat

Yazılışları aynı gibi görünmesine rağmen söylenişleri (düzeltme işaretlerinden dolayı) farklı olan sözcükler sesteş değildir:

- ⊙ kar - kâr
- ⊙ alem (bayrak) - âlem (dünya)

Genel-Özel İlişkili Sözcükler:

Genel Anlamlı Sözcükler:

Anlam kapsamı geniş olan, altında birden çok tür barındırabilen sözcüklerdir.

✓ bitki, taşıt, sanatçı, yemek, ülke...

Özel Anlamlı Sözcükler:

Anlam kapsamı dar olan, kavramları tek tek karşılayan sözcüklerdir.

✓ hanımeli, bisiklet, Sezen Aksu, mantı, Türkiye...

Yansıma Sözcükler:

Doğadaki varlıkların seslerine benzetilerek oluşturulan sözcüklere yansıma sözcükler denir.

Örnek: Tak, şır, hav, gür, me ...

Bu sözcüklerden isim ve fiil türetilir: takırtı, şırıltı, havlamak, gürlmek, melemek...

Not!

Kalıplaşmış Söz Öbekleri

İkilemeler

Anlatıma güç kazandırmak amacıyla iki sözcüğün değişik yollarla yan yana kullanılmasıyla oluşan söz öbeklerine ikileme denir. İkilemeler çeşitli şekillerde oluşur:

Eş ya da Yakın Anlamlı

Doğru dürüst, yalan yanlış, kırk dökük...

Karşıt Anlamlı

Gece gündüz, aşağı yukarı, er geç, irili ufaklı...

Biri Anlamlı Biri Anlamsız

Ufak tefek, yırtık pırtık, eğri büğrü, kaba saba...

İkisi de Anlamsız

Abuk sabuk, mırın kırın, ıvır zıvır, abur cubur...

Aynı Sözcüğün Yinelenmesiyle

Yavaş yavaş, ince ince, koşa koşa, hıçkıra hıçkıra...

Yansıma Sözcüklerle

Şırlı şırlı, çatır çatır, fokur fokur, gürül gürül...

Pekiştirmeler

Anlatımı güçlendirmek amacıyla kullanılan ek, sözcük ya da öbeklerdir. Çeşitli şekillerde yapılabilir:

sıcak	→	sımsıcak	(sözcüğün ilk hecesinin bir sesle (m, p, r, s) yinelenmesiyle)
mavi	→	masmavi	
gündüz	→	güpegündüz	
temiz	→	tertemiz	
sıcak	→	pek sıcak	(sözcüğün önüne pekiştirme anlamı bir sözcük getirilerek)
güzel	→	çok güzel	
iyi	→	oldukça iyi	
sıcak	→	cehennem gibi sıcak	(benzetme yoluyla pekiştirme)
güzel	→	melek gibi güzel	
küçük	→	el kadar küçük	
sıcak	→	sıcak mı sıcak	("mi" edatı ve "de" bağlacıyla)
hızlı	→	hızlı mı hızlı	
konuşuyor	→	konuşuyor da konuşuyor	

Pür Dikkat

Bazı sözcüklere "-ce, -cık, -mtırak, -msı" ekleri getirilerek sözcüklere küçültme anlamı verilir. Bunlara "küçültme" anlamı sözcükler denir. Bu sözcüklerde "tam olmama, tamama yakın olma" anlamı vardır.

Örnek:

tatlımsı çörek, güzelce kız, yaşlıca adam, acımtırak biber...

Deyimler

Bir kavramı, bir durumu daha güçlü ve etkili şekilde anlatmak amacıyla kurulmuş söz öbeklerine deyim denir.

- Sonunda **kabak başına patladı**.
- Gördüğümüz korkunç manzara hepimizi **can evimizden vurmuştu**.
- **Bağrına taş basarak** yıllar yılı beklemişti.
- Çok zor bir durumla karşı karşıyasın, şimdi **ayıkla pirincin taşını**.

Deyimler farklı biçimlerde olabilir:

Master Kalıplarla	→	Göz atmak, dil dökmek, etekleri zil çalmak
Öbekleşmiş Sözlerle	→	Püf noktası, eli maşalı, kelle koltukta
Ünlem Biçiminde	→	Vay canına!, Yok canım!, Hele şükür!
Soru Biçiminde	→	Hangi rüzgâr attı?, Hangi dağda kurt öldü?
Cümle Biçiminde	→	İğne atsan yere düşmez. İncir çekirdeğini dolduramaz.
Öykü Biçiminde	→	Bizim tavuk bir yumurta yumurtlar, yedi mahalle duyar; elin kısırağı küheylan doğurur, ses çıkmaz.

Atasözleri

Atasözleri, geniş halk yığınlarının yüzyıllar boyunca edindiği deneyimlerden ve bunlara dayanan düşüncelerden doğmuş yargılardır. Atasözleri; bir ulusun ortak düşünce, kanı ve tutumunu belirtir. Genel geçerli yargılardır, yani bir atasözüyle belgelendirilen tutumun doğruluğu herkesçe kabul edilir.

Atasözlerinin en önemli özelliği, yol göstermesi ve öğüt vermesidir. Bununla birlikte çeşitli ifade özellikleri de vardır.

- ⊖ Komşunun tavuğu, komşuya kaz görünür.
- ⊖ Minareyi çalan, kılıfını hazırlar.
- ⊖ Araba devrilince yol gösteren çok olur.
- ⊕ Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
- ⊕ Zemheride kar yağmadan kan yağması iyi.
- ⊕ Mart yağar, nisan övünür; nisan yağar, insan övünür.
- Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.
- Bugünün işini yarına bırakma.
- Yoldan kal, yoldaştan kalma.
- ⊕ Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var.
- ⊕ Kızını dövmeyen, dizini döver.
- ⊕ Kız beşikte, çeyiz sandıkta.

Sosyal olayların nasıl olageldiğini bildirir.

Doğa olaylarının nasıl olageldiğini belirtir.

Ahlâk dersi ve öğüt verir.

Töre ve gelenekleri bildirir.

Pür Dikkat

Atasözleri de deyimlerde olduğu gibi kalıplaşmış sözlerdir ve bu kalıplar bozulmaz, aksi takdirde anlatım bozulduğu kabul edilir.

- ⊕ Gün doğmadan neler doğar. ✓
- ⊕ Güneş doğmadan neler doğar. ⊖

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu tür yayınlardan dolayı şiddete toplumca alışmaya başladı.
- B) Söylediklerini yadsıyarak kendini aklamaya çalışmıştı.
- C) Şair eserlerinde oldukça berak bir dil tercih ediyordu.
- D) Eski dostlarıyla ilişkisi kesilince iyice bunalıma girmişti.
- E) Bunu geçen ayki borcuma sayarsanız hesabı kapatabiliriz.

2. (I) Eleştirel düşünme, yaşam karşısında temel bir duruştur. (II) Bir olgunun özüne inerek her boyutuyla sorgulamak için eleştirel düşünce şarttır. (III) Bu düşüncenin en temel özelliği, her söylenilene körü körüne inanmamıza engel olmasıdır. (IV) Eleştirel düşünen insanlar, gerçekten özgürlüğe kavuşurlar. (V) Hayatın olumlu ve olumsuz yönlerini ancak özgür insanlar gerçekten ayırt edebilirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişileştirmeye başvurulmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdakilerden hangisinde bir sözcük, benzetme amacı güdülmeden başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır?

- A) Kar fırtınası, gören herkesi kendisine hayran bırakıyor.
- B) Çin'in gelenek ve göreneklerine olan bağlılığını herkes biliyor.
- C) Bu sık yağmur ormanları, âdeta yeşil bir kâbustu.
- D) Bu deniz bitkileri, hayatta kalma çabası veriyordu.
- E) Hayatımın son dört yılını bu şehirde geçirdim.

4. "Çek-" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde araç içerisinde verilen anlamına uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) Tartsan kırk kilo bile çekmezdi. (Tartıda ağırlığı olmak)
- B) Maçın son dakikalarında futbolcu şut çekti. (Atmak)
- C) Belediye, mahalleye yeni bir boru hattı çekti. (Döşemek)
- D) Büyük ikramiyeyi kazanmak için bilet çekti. (Dilemek)
- E) Elindeki lastiği durmadan çekiyordu. (Germek)

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kinaye (değince) vardır?

- A) Onu günlerdir ufacak bir iş için bekletiyorlar.
- B) Genç yazarın kitaplarının âdeta delisi olmuştur.
- C) Yeni başladığı işte ona kimseden hayır yok.
- D) Sıcakta çok dolaşınca başına güneş geçmişti.
- E) Şu çocuğun elinden tutman gerekirdi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, algılanabilirliği bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Zaman, ne olduğunu anlamadan geçip gidiyordu.
- B) Gördüğü rüya, onu derinden etkilemişti.
- C) Bedenine sığmayan yaratıcı ruh, ızdıraba sebep oluyordu.
- D) Her şeye rağmen adalet, herkes için aynı olmalıydı.
- E) Rüzgâr hatırlatıyordu bize unuttuğumuz tüm şarkıları

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Ağır metallerden oluşan bir alaşım hazırlamasını istemişti.
- B) Çiçekler arasındaki ahenk, insanı etkiliyordu.
- C) Sanki gözlerine perde çekilmişti, hiçbir şey görmüyordu.
- D) Bu çiçeği, güneş alan bir yere koymalısınız.
- E) Son konuşmasıyla yine şimşekleri üzerine çekmişti.

8. "Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır." atasözünün anlamca karşılığı olabilecek atasözü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Söz dediğin yaş deridir, nereye çekersen oraya gider.
- B) Lokma karın doyurmaz, şefkat artırır.
- C) İsteddiğini söyleyen, istemediğini iştir.
- D) Karaya sabun, deliye öğüt neylesin
- E) Lafla peynir gemisi yürümez.

9. Deyimler, ölçünlü Türkiye Türkçesinde yalın olarak kullanılmayan pek çok eski ögeyi yapısında koruduğundan geleneklerimize, kültür tarihimize ışık tutmakta diyebiliriz. Deyimlerin izlerini sürdükçe, ilk kullanım yerlerini gördükçe söz öbeklerinin nasıl bir deyimleşme sürecinden geçerek hayat buldukları anlaşılmaktadır. Örneğin, bugün ---- (ayaklanmak, isyan etmek) söz öbeği, yeniçerilerden; pabucu dama atılmak da esnaf teşkilatından kaynaklanarak deyimleşmiştir. Bunların ilk çıkış noktaları, gerçek anlamlarını yansıtmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilebilir?

- A) kazan kaldırmak
- B) ocağına incir ağacı dikmek
- C) okkanın altına girmek
- D) divan durmak
- E) kavuk sallamak

10. Günümüz yazarları, kalemini eline aldığı daha ilk kelimeden kitabın ne kadar satacağını hesaplayarak cümle kurma çabasıdadır. Bundan daha kötüsü ise eleştirmenlerin, yazarların bu tutumlarına çanak tutmalarıdır.

Bu parçada "çanak tutmak" deyimini ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirmenlerin, yazarların kitap yazma sürecindeki duruşlarını destekledikleri
- B) Kitap eleştirmenlerinin, olumsuz bir durumun oluşmasına sebebiyet verdiği
- C) Son dönemlerde ticari kaygılar güdülerek eserler yazıldığı
- D) Günümüzde edebî kimliği olmayan değersiz eserlerin sayıca arttığı
- E) Eleştirmenlerin kişisel çıkarları için olumsuzluklara göz yumduğu

11. Anadolu toprakları en eski kültür medeniyetlerinin beşiğidir. Bu topraklar binlerce farklı topluma ev sahipliği yapmış ve öyle etkileşimlere kucak açmıştır ki... Ancak bu toprakların asıl büyüğü, birbirinden bağımsız bu tınıları tek bir melodide birleştiren bir türküdür.

Bu parçada altı çizili söz öbeği ile Anadolu'yla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyanın en eski kültür merkezlerinden biri olduğu
- B) Birbirinden farklı yapıtlara konu olduğu
- C) Medeniyetler arası bir kültüre sahip olduğu
- D) Birçok toplumun oluşmasında tesiri olduğu
- E) Geçmişten bugüne birçok toplumun yurdu olduğu

Cümle

Duygu ve düşünce ifade eden, çeşitli yargılar bildiren sözcük ve sözcük gruplarına cümle denir.

Eş Anımlı Cümleler

Bir cümlemin iletisi, cümlemin temel yargısı bozulmadan çeşitli şekillerde dile getirilebilir. Sözcükler farklı olsa da anlamı bire bir aynı cümlelere eş anlamlı cümleler denir.

- ⊙ Bir romanı değerli kılan asıl şey, insanı bir bütün olarak ele alabilme başarısıdır.
 - ⊙ İnsanı tüm özellikleriyle anlatabilen romanlar nitelikli sayılabilir sadece.
- Anlamca bire bir aynı.

Yakın Anımlı Cümleler

Bazı cümleler bire bir aynı olmasa da duygu ve düşünce bakımından neredeyse aynıdır. Bu tür cümlelere yakın anlamlı cümleler denir.

- ⊙ Sanat, yaşamı ele alır fakat eleştirinin konusu eserdir.
 - ⊙ Eleştirmenler yaşamla değil, yapıyla ilgilenir.
- Anlamca çok yakın.

Çelişen Cümleler

İlettikleri duygu ve düşünce bakımından tamamen ters olan cümlelerdir.

- ⊙ Bir eserin değerini belirleyen anlatıldığı şey değil, onu anlatma şeklidir.
 - ⊙ İçerikten çok üsluba önem veren yapıtların niteliği tartışılır.
 - ⊙ İnsan geçmişteki davranışlarını aklıyla ve yüreğiyle sorgulayabilmelidir.
 - ⊙ Geçmişe takılıp kalmak insanı hiçbir yere götürmez, kişi her zaman ileri bakmalıdır.
- Anlamca çelişir.

Anlamlarına Göre Cümleler

Olumlu Cümleler

Cümlemin yüklemde belirtilen iş ya da oluşun, yani yargının, gerçekleştiğini gösteren cümlelerdir.

- ✓ Çünkü sınavdan sonra bütün gün ders çalıştım.
- ✓ Mutfakta yiyecek bir şeyler var.
- ✓ Senin yaptığın bu yemekler oldukça güzel.
- ✓ Bu konuda da oldukça başarılısın.

Olumsuz Cümleler

Olumlu cümlelerin aksine, cümledeki yargının gerçekleşmediğini bildiren cümlelerdir. Cümledeki işin gerçekleşmediği, yüklemdeki bazı ek ve sözcüklerden anlaşılır.

Olumsuzluk Bildiren Ek ve Sözcükler

- ma/me-

- siz, siz, suz, süz, yok, değil

- ✓ Çünkü sınavdan sonra bugün ders çalışmadım.
- ✓ Mutfakta yiyecek hiçbir şey yok.
- ✓ Senin yaptığın bu yemekler hiç güzel değil.
- ✓ Bu konuda da başarısızısın.

Pür Dikkat

Olumlu ya da olumsuz cümle, yüklemnin gerçekleşmesiyle ilgilidir. Cümlemin içeriği ya da günlük hayattaki olumlu-olumsuz durumların konuyla bir ilgisi yoktur.

- ⊙ Bisikletten düşen çocuk fena yaralandı.

Yukarıdaki cümledeki yargı (yani yaralanma işi) gerçekleştiği için cümle olumludur.

Bıçımca Olumlu-Anlamca Olumsuz Cümleler

- ✓ Sanki bütün işleri kendisi yaptı. (yapmadı)
- ✓ Bu dediğine inanır mıyım ben hiç? (inanmam)
- ✓ Gel de bu söylenenlere inan. (inanma)
- ✓ Kırmızıda da geçilir mi? (geçilmez)
- ✓ Onu ne sınıfta ne de kütüphanede bulabildik. (bulamadık)

Yüklemde olumsuzluk bildiren herhangi bir ek ya da sözcük olmasa da cümlelerden olumsuz anlam çıkar.

Bıçımca Olumsuz-Anlamca Olumlu Cümleler

- ✓ Seni hiç tanımaz mıyım ben? (tanırım)
- ✓ Resepsiyonda kimler yoktu ki... (herkes vardı)
- ✓ Onu sevmiyor değilim aslında. (seviyorum)
- ✓ Dolapta yok yok. (her şey var)
- ✓ Ufaklığın yalan söylediğini anlamaz mıyım? (anlarım)

Yüklemde olumsuzluk bildiren herhangi bir ek ya da sözcük olsa da cümlelerden olumlu anlam çıkar.

Soru Cümleleri

Soru cümlelerini iki başlıkta incelemek mümkündür:

1. Gerçek Soru:

Bir yanıt almak amacıyla kullanılan soru cümlelerdir:

- ↳ Yarın nereye gideceksin?
- ↳ Kiminle, saat kaçta görüşecekmış?

2. Sözde Soru:

Düşüncelerin soru yoluyla ifade edildiği, yanıt almak amacıyla kullanılmayan soru kalıplarıdır. Bu soru cümleleri çeşitli anlamlar barındırır:

- ⊖ Bunca işi sen mi yaptın? (inanmama)
- ⊖ İki üç milyonun lafı mı olur? (azımsama)

Sözde sorular, Anlatım Bıçimleri ünitesinde de sorulmaktadır.

Ünlem Cümleleri

Duyguları vurgulu biçimde yansıtan öbek ve cümlelerdir. Çeşitli şekillerde ünlem anlamı sağlanabilir:

- ~ Of, ne zaman bitecek bu toplantı! (usanç)
- ~ Vah vah, ne hâle gelmiş yeni nesil! (acıma, üzüntü)
- ~ Çabuk yetişin, adam fenalaştı! (korku)

Emir Cümleleri

Bir işin yapılmasının ya da yapılmamasının istendiğini bildiren cümlelerdir.

- ~ Bugünkü ödevlerin bir saate bitecek!
- ~ Lütfen, çabuk dışarı çıkın!
- ~ Yola çıkacağız, hemen hazırlan!

İçerdiği Duygu, Düşünce ve Duruma Göre Cümleler

Çıkarım

Bir durumdan bir sonuç çıkarma, mantık yürütme işidir.

- ✓ Bu eserler, toplumda sanata ne kadar değer verildiğini gösteriyor.
- ✓ Sürekli sorular sormasından bu konuyla ilgilendiği anlaşıyor.

Kanıksama

Bir durumu kabullenme, artık o durumdan etkilenmemektir.

- ✓ Dışarıdan gelen gürültüler, öğrencileri rahatsız ediyordu ama beş on dakikaya alıştılar.
- ✓ Önceleri sözel mantık konusunda çok ön yargılıydım, şimdi soruların o kadar da zor olmadığını düşünüyorum.

Saptama

Bir durum hakkında tespitte bulunmak demektir. Görülen, duyulan, bilinen bir durumun dile getirilmesidir.

- ✓ Çevre kirliliği, günden güne tehlikeli bir şekilde artıyor.
- ✓ Sınav yaklaşınca öğrencilerdeki kaygı düzeyi arttı.

Beğenme-Takdir

Bir eserin, bir kişinin, bir nesnenin vb. hoşla gittiğini belirtmektir.

- ✓ Yazarın son kitabındaki betimlemeleri çok etkileyici!
- ✓ Roman, sürükleyici dili sayesinde okuru sarveriyor.

Yakınma

Olumsuz bir durumdan duyulan rahatsızlığı dile getirmek, şikâyet etmektir.

- ✓ Gelişmekte olan ülkeler, ekolojik ruhlarını genellikle maddiyat uğruna satmaktadır.
- ✓ Yayınevleri, okuyucunun kitap sevgisi üzerine fütursuzca kumar oynuyor.

Sitem

Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını belirtmektir.

- ✓ Beni her seferinde bekletiyorsun sen.
- ✓ Beni de akşamki eğlenceye götüreceğini söylemiştin ama şimdi tek başına gidiyorsun.

Pişmanlık

Genellikle bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmektir.

- ✓ Keşke sana bunları daha önce anlatabilseydim ben.
- ✓ Onu arasaydım bugün bu işler başıma gelmeyecekti.

Ön yargı

Bir kimse veya konu hakkında önceden verilmiş olumlu veya olumsuz hüküm demektir.

- ✓ Bu kitap da öncekiler gibi raflarda tozlanacak.
- ✓ Bu çocuk hayatta okumaz.

Tahmin

Bir olayın veya durumun sonucuyla ilgili aşağı yukarı bir fikir söylemek, sonucu önceden kestirmek demektir.

- ✓ Türk şiirinin en büyük şairlerinden biri olacak.
- ✓ Senin bu konuya karışmak istemediğini anlamıştım.
- ✓ Sınavı kazandığımı duyunca sevinirsin sanmıştım.

Varsayım

Bir olayın sonuçları üzerinde fikir yürütebilmek için onu olmuş veya olacak saymak, farz etmek demektir.

- ✓ Tut ki karnım acıktı, anneme küstüm.
- ✓ Farz edelim ki bu sınavı kazandınız, daha sonra ne yapacaksınız?

Şaşıрма

Bir işin nasıl yapıldığını kavrayamayarak hayret etmek, olayı garipsemek demektir.

- ✓ Bir insan nasıl bu kadar vurdumduymaz olabilir?
- ✓ Senin bütün bu kötülükleri yaptığına inanmıyorum.

Öneri

Bir sorunu çözmek için ileri sürülen düşünce, görüş demektir.

- ✓ Başarılı olabilmek için hikâyede sağlam bir üslup ya-kalamalısın.
- ✓ Yazar, romandaki kişileri bir vatandaş gibi anlatmalı.

Anlam Özelliklerine Göre Cümleler

Öznel ve Nesnel Anlatım

Kişisel duygu ve düşünceler içeren, doğruluğu kişiden kişiye değişen cümlelere "öznel anlatımlı cümle" denir. Öznel anlatımda anlatılanların doğruluğu ya da yanlışlığı kanıtlanamaz.

- Örnek: ☹ Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Peyami Safa'nın en güzel eseridir. } Kanıtlanamaz.
- ☹ Bugünkü ders gerçekten çok zevклиydi. }

KPSS
2024
ÖN LİSANS

TAMAMI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

Bütün kitaplar cepte, tablette, masanda

GENEL YETENEK GENEL KÜLTÜR

EZBERBOZAN

SORU BANKASI

Arti - Yapay
Zekâ Asistan

Dijital Öğrenme
Ayak İzi

Hibrit Kitap
Teknolojisi

Hibrit kitaba erişebilmek
için QR kodu okutunuz.

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

GYGK ÖN LİSANS EZBERBOZAN SORU BANKASI

ISBN 978-625-6810-26-6

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

4. Baskı: Eylül 2023, Ankara

Proje-Yayın: Deniz Şahan

Dizgi-Grafik Tasarım: Arzu Orhan Kaya

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Değerli KPSS Adayları,

Kamu Personel Seçme Sınavı, geleceğin kamu personelinin belirlenmesinde son aşamadır ve öğrenim hayatınız boyunca verdiğiniz emeğin sonucu meslek hayatınıza adım atmanızla nihai başarıya dönüşecektir.

Bu süreçteki emek ve çabanız programlı bir çalışma ile sizi hedefinize doğru yönltecek ve öne geçirecektir. Böylesi bir süreçte programlı bir çalışmaya kaynaklık edecek olan deneyimli bir yazar ekibi tarafından özenle oluşturulmuş, geniş kapsamlı yayınlar olacaktır.

Pegem Akademi yazar ekibinin öncelikli amacı tam da bu kaynağı sizlere sunmak olmuş ve sonucunda sizleri başarıda öne taşıyacak bu kapsamlı soru bankası ortaya çıkmıştır.

Bu kitap, Genel Yetenek - Genel Kültür Kamu Personel Seçme Sınavlarının tüm yıllara göre analiz edilmesiyle hazırlanmıştır. Kitapta bu analiz sonuçlarına göre adayların sınavın kapsamında yer alan tüm soru türlerine hâkim olup bu soruları rahatlıkla çözecek seviyeye ulaşması hedeflenmiştir.

Sınavda başarılı olabilmek için yeterli bilgi düzeyinin yanı sıra çok sayıda soruyu anlayarak ve hızlı bir şekilde cevaplamak gerekmektedir. Bu kitabın temel amacı, adayın her tür soruyu uygun sürede ve en hızlı biçimde çözmesini sağlamaktır.

Ayrıca Arti-Yapay Zekâ teknolojisini kullanarak çalışmalarınızda teknolojinin avantajlarından faydalanabileceksiniz.

Büyük bir gayret ile hazırlanan bu kitap, size en üst düzeyde fayda sağlayacak ve KPSS'de sizi başarıya ulaştıracaktır.

Kitabın, kamu kurumlarında görev almak isteyen tüm okurlarımızın başarılarına katkı sağlaması dileğiyle...

PEGEM AKADEMİ

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

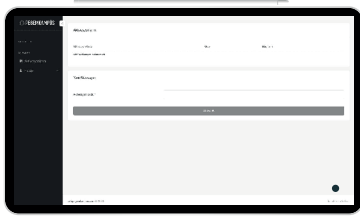

- 1 Kitapın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Video çözümleri izleyebilir.

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza ve soru robotunuza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

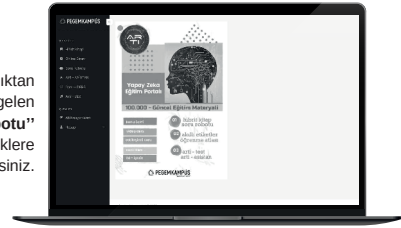
Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden etkileşimli ve yapay zekâ destekli hibrit kitaba erişim sağlayabilirsiniz.

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Hibrit Kitap" ve "Soru Robotu" sekmelerine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

*Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 30.11.2024 tarihine kadar geçerlidir.*

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

Ezberbozan
Soru Bankası
Türkçe kısmı

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Qrafter

Ezberbozan
Soru Bankası
Matematik-Geometri kısmı

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Qrafter

Ezberbozan
Soru Bankası
Tarih kısmı

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Qrafter

Ezberbozan
Soru Bankası
Coğrafya kısmı

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Qrafter

Ezberbozan
Soru Bankası
Vatandaşlık kısmı

Karekod okutmak için tavsiye edilen uygulamalar

QR Droid

Qrafter

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE

Test 1	Sözcükte Anlam 1.....	1
Test 2	Sözcükte Anlam 2.....	4
Test 3	Cümlede Anlam 1.....	7
Test 4	Cümlede Anlam 2.....	9
Test 5	Cümlede Anlam 3.....	11
Test 6	Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	13
Test 7	Paragrafta Konu - Ana Düşünce.....	15
Test 8	Paragrafta Yardımcı Düşünceler	17
Test 9	Paragrafın Yapısı.....	19
Test 10	Paragraf (Karma).....	21
Test 11	Ses Bilgisi.....	23
Test 12	Yapı Bilgisi.....	25
Test 13	Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zarf - Zamir) 1... ..	28
Test 14	Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zarf - Zamir) 2... ..	31
Test 15	Sözcük Türleri (Edat - Bağlaç)	34
Test 16	Sözcük Türleri (Fiil) 1	36
Test 17	Sözcük Türleri (Fiil) 2	39
Test 18	Cümle Türleri.....	41
Test 19	Cümlenin Öğeleri.....	43
Test 20	Karma Dil Bilgisi 1	45
Test 21	Karma Dil Bilgisi 2	47
Test 22	Karma Dil Bilgisi 3	50
Test 23	Yazım Kuralları 1	53
Test 24	Yazım Kuralları 2	56
Test 25	Noktalama İşaretleri 1	59
Test 26	Noktalama İşaretleri 2	61
Test 27	Anlatım Bozukluğu	64
Test 28	Sözel Mantık 1.....	67
Test 29	Sözel Mantık 2.....	69
Test 30	Sözel Mantık 3.....	71
Test 31	Sözel Mantık 4.....	73
Test 32	Sözel Mantık 5.....	75
Cevap Anahtarı		77

MATEMATİK

Test 1	Doğal Sayı - Tam Sayı 1	79
Test 2	Doğal Sayı - Tam Sayı 2	82
Test 3	Pozitif - Negatif - Tek - Çift Sayılar	85
Test 4	Ardışık Sayılar	88
Test 5	Basamak Analizi	91
Test 6	Çözümleme.....	94
Test 7	Asal Sayılar - Asal Çarpanlara Ayırma.....	97
Test 8	Faktöriyel	100
Test 9	Bölme.....	103
Test 10	Bölünebilme Kuralları.....	106
Test 11	EBOB.....	109
Test 12	EKOK.....	112
Test 13	Birinci Dereceden Denklemler	115
Test 14	Eşitsizlikler	118
Test 15	Mutlak Değer	121
Test 16	Rasyonel Sayı 1.....	124
Test 17	Rasyonel Sayı 2.....	127
Test 18	Üslü İfadeler.....	130
Test 19	Köklü İfadeler.....	133
Test 20	Çarpanlara Ayırma 1	136
Test 21	Çarpanlara Ayırma 2.....	139
Test 22	Oran Orantı 1	142
Test 23	Oran Orantı 2.....	145
Test 24	Denklem Kurma Problemleri 1	148
Test 25	Denklem Kurma Problemleri 2.....	151
Test 26	Denklem Kurma Problemleri 3.....	154
Test 27	Denklem Kurma Problemleri 4.....	157
Test 28	Yaş Problemleri.....	160
Test 29	Yüzde - Faiz Problemleri	163
Test 30	Kâr - Zarar Problemleri	166
Test 31	Karışım Problemleri	169
Test 32	İşçi - Havuz Problemleri.....	172
Test 33	Hareket Problemleri 1	175
Test 34	Hareket Problemleri 2.....	176
Test 35	Kümeler	181
Test 36	İşlem	184
Test 37	Fonksiyon - Modüler Aritmetik	187
Test 38	Permütasyon - Kombinasyon.....	190
Test 39	Olasılık.....	193
Test 40	Tablo - Grafik Yorumlama 1	196
Test 41	Tablo - Grafik Yorumlama 2	198
Test 42	Tablo - Grafik Yorumlama 3	200
Test 43	Sayısal Mantık 1	202
Test 44	Sayısal Mantık 2	204
Cevap Anahtarı		206

GEOMETRİ

Test 1	Doğruda Açık.....	209
Test 2	Üçgende Açık.....	211
Test 3	Dik Üçgen.....	213
Test 4	Özel Üçgenler.....	215
Test 5	Açıortay.....	217
Test 6	Kenarortay.....	219
Test 7	Üçgende Alan.....	221
Test 8	Üçgende Benzerlik 1.....	223
Test 9	Üçgende Benzerlik 2.....	225
Test 10	Üçgende Açık-Kenar Bağlıntıları.....	227
Test 11	Çokgenler.....	229
Test 12	Dörtgenler-Deltoid.....	231
Test 13	Paralelkenar.....	233
Test 14	Dikdörtgen-Kare.....	235
Test 15	Yamuk.....	237
Test 16	Çemberde Açık.....	239
Test 17	Çemberde Uzunluk ve Dairede Alan.....	241
Test 18	Analitik Geometri-1.....	243
Test 19	Analitik Geometri-2.....	245
Test 20	Katı Cisimler.....	247
Cevap Anahtarı		249

TARİH

Test 1	İslam Öncesi Türk Tarihi 1.....	251
Test 2	İslam Öncesi Türk Tarihi 2.....	254
Test 3	İslam Öncesi Türk Tarihi 3.....	257
Test 4	Türk-İslam ve Türkiye Tarihi 1.....	260
Test 5	Türk-İslam ve Türkiye Tarihi 2.....	263
Test 6	Türk-İslam ve Türkiye Tarihi 3.....	266
Test 7	Türk-İslam ve Türkiye Tarihi 4.....	269
Test 8	Türk-İslam ve Türkiye Tarihi 5.....	272
Test 9	Beylikten Devlete (1299-1453) (Osmanlı Kuruluş Dönemi).....	275
Test 10	Dünya Gücü Osmanlı (1453-1600) (Osmanlı Yükselme Dönemi).....	278
Test 11	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 1.....	281
Test 12	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 2.....	284
Test 13	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 3.....	287
Test 14	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 4.....	290
Test 15	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 5.....	293

Test 16	Osmanlı Devleti Kültür ve Medeniyet 6.....	296
Test 17	Arayış Yılları Diplomasi ve Değişim Dönemi (XVII. - XVIII. yüzyıl) 1.....	299
Test 18	Arayış Yılları Diplomasi ve Değişim Dönemi (XVII. - XVIII. yüzyıl) 2.....	302
Test 19	Arayış Yılları Diplomasi ve Değişim Dönemi (XVII. - XVIII. yüzyıl) 3.....	305
Test 20	En Uzun Yüzyıl (XIX. yüzyıl) 1.....	308
Test 21	En Uzun Yüzyıl (XIX. yüzyıl) 2.....	311
Test 22	En Uzun Yüzyıl (XIX. yüzyıl) 3.....	314
Test 23	En Uzun Yüzyıl (XIX. yüzyıl) 4.....	317
Test 24	Avrupa Tarihi.....	320
Test 25	XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti 1.....	323
Test 26	XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti 2.....	326
Test 27	I. Dünya Savaşı 1.....	329
Test 28	I. Dünya Savaşı 2.....	332
Test 29	Mondros Ateşkesi ve Cemiyetler 1.....	335
Test 30	Mondros Ateşkesi ve Cemiyetler 2.....	338
Test 31	Millî Mücadele Hazırlık Dönemi 1.....	341
Test 32	Millî Mücadele Hazırlık Dönemi 2.....	344
Test 33	Millî Mücadele Hazırlık Dönemi 3.....	347
Test 34	I. TBMM Dönemi 1.....	350
Test 35	I. TBMM Dönemi 2.....	353
Test 36	Millî Mücadele Dönemi Cepheler 1.....	356
Test 37	Millî Mücadele Dönemi Cepheler 2.....	359
Test 38	Millî Mücadele Dönemi Cepheler 3.....	362
Test 39	Cumhuriyet Dönemi İnkılaplar 1.....	365
Test 40	Cumhuriyet Dönemi İnkılaplar 2.....	368
Test 41	Cumhuriyet Dönemi İnkılaplar 3.....	371
Test 42	Cumhuriyet Dönemi İnkılaplar 4.....	374
Test 43	Cumhuriyet Dönemi İnkılaplar 5.....	377
Test 44	Mustafa Kemal'in Hayatı ve İlkeleri 1.....	380
Test 45	Mustafa Kemal'in Hayatı ve İlkeleri 2.....	383
Test 46	Dış Politika 1.....	386
Test 47	Dış Politika 2.....	389
Test 48	Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 1.....	392
Test 49	Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 2.....	395
Test 50	Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 3.....	398
Test 51	Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 4.....	401
Test 52	Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 5.....	404
Cevap Anahtarı		407

İÇİNDEKİLER

COĞRAFYA

Test 1	Türkiye'nin Matematik (Mutlak) Konumu.....	411
Test 2	Türkiye'nin Özel (Göreceli) Konumu - Jeopolitiği	413
Test 3	Türkiye'nin Coğrafi Konumu (Karma).....	415
Test 4	Türkiye'nin Yer Şekilleri (Dağlar - Ovalar - Platolar)	417
Test 5	Türkiye'nin Yer Şekilleri.....	419
Test 6	Türkiye'nin Su Kaynakları (Akarsular).....	421
Test 7	Türkiye'nin Su Kaynakları (Göller - Yeraltı Suları - Denizler)	423
Test 8	Türkiye'de Topraklar.....	425
Test 9	Türkiye'de Doğal Afetler.....	428
Test 10	Türkiye'nin İklim ve Bitki Örtüsü 1	431
Test 11	Türkiye'nin İklim ve Bitki Örtüsü 2.....	434
Test 12	Türkiye'nin İklim ve Bitki Örtüsü 3.....	436
Test 13	Türkiye'de Nüfus 1	438
Test 14	Türkiye'de Nüfus 2.....	440
Test 15	Türkiye'de Yerleşme	443
Test 16	Türkiye'de Tarım 1	445
Test 17	Türkiye'de Tarım 2	447
Test 18	Türkiye'de Tarım 3	449
Test 19	Türkiye'de Hayvancılık ve Ormancılık 1.....	451
Test 20	Türkiye'de Hayvancılık ve Ormancılık 2.....	453
Test 21	Türkiye'de Madenler ve Enerji Kaynakları 1	455
Test 22	Türkiye'de Madenler ve Enerji Kaynakları 2	457
Test 23	Türkiye'de Sanayi 1	459
Test 24	Türkiye'de Sanayi 2	461
Test 25	Türkiye'de Ulaşım	463
Test 26	Türkiye'de Ticaret.....	465
Test 27	Türkiye'de Turizm.....	467
Cevap Anahtarı		469

VATANDAŞLIK

Test 1	Hukukun Temel Kavramları	471
Test 2	Genel Kamu Hukuku	473
Test 3	Özel Hukuk	475
Test 4	Devlet Hükümet Sistemleri.....	477
Test 5	Anayasa Tarihi.....	479
Test 6	1982 Anayasası 1	482
Test 7	1982 Anayasası 2	484
Test 8	Temel Hak ve Hürriyetler.....	486
Test 9	Yasama 1	488
Test 10	Yasama 2	490
Test 11	Yasama 3	492
Test 12	Yürütme 1	494
Test 13	Yürütme 2	496
Test 14	Yürütme 3	498
Test 15	Yargı 1	500
Test 16	Yargı 2.....	502
Test 17	İdare Hukuku 1	504
Test 18	İdare Hukuku 2.....	506
Test 19	Uluslararası Kuruluşlar 1.....	508
Test 20	Uluslararası Kuruluşlar 2.....	510
Test 21	Genel, Kültürel ve Güncel Konular.....	512
Test 22	Deneme 1	514
Test 23	Deneme 2	516
Cevap Anahtarı		518

TEST - 1

1. Hititlerin Mezopotamya kökenli "şekel" ve "mina" adlı
I
ağırlık birimlerini kullandıkları, en çok bakır ve tunçtan
II
ürünler ortaya koydukları; çivi yazısı ve hiyeroglif yazı
III IV
olmak üzere de iki çeşit yazıları olduğu bilinmektedir.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi temel anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Depremi nasıl oluştuğunu, deprem dalgalarının yer
I
yuvarlağı içinde ne şekilde yayıldıklarını, ölçü aletleri
ve yöntemlerini, kayıtların değerlendirilmesini ve
II III
deprem ile ilgili diğer konuları inceleyen bilim dalına
IV V
"sismoloji" denir.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi terim anlamlıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Mehlika'nın kara sevdalıları
Vardılar çıkışı yok bir kuyuya
Mehlika'nın kara sevdalıları
Baktılar korkulu gözlerle suya

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Temel anlamli sözcük
B) Mecaz anlamli sözcük
C) Soyut anlamli sözcük
D) Terim anlamli sözcük
E) Sesteşi olan sözcük

4. **Aşağıdakilerden hangisinde "gibi" sözcüğü, cümleye zaman anlamı katmıştır?**

- A) Haberi aldığı gibi eve doğru koşmaya başladı.
B) Senin gibi düzenli çalışmayı bir türlü başaramadım.
C) Bu konuda ben de onun gibi düşünüyorum.
D) İşler hiç de onların anlattığı gibi değil aslında.
E) Bize, yardıma muhtaçmıyız gibi davranıyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün ayrıç içerisindeki açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) İyi günümde herkes yanımdaydı, şimdi ise tüm kapılar yüzüne kapanıyor. (geri çevrilmek)
- B) Bu değerlerin kök salmasında en önemli görev sahibi, kuşkusuz öğretmenlerdir. (iyice yerleşmek)
- C) Sanat yeteneği, insanların mayasında bulunur; onlara düşen sadece bunu fark edebilmektir. (doğuştan gelmek)
- D) O, çe kapanık ve çalışkan bir öğrenciydi. (mütevazı)
- E) Bunca yıldan sonra gözünün yaşına bakmadan onu işten attılar. (acımamak)

6. Bana kalırsa yazar, en çok yaşamdan beslenir,

aşamadıkları bile yazıya dönüşmeden önce yazarın içindeki yaşamın zenginliğinde bir karşılık ya da bir yankı bulur. Yaşadıklarında, yaşamayı istediklerinde, okuduklarında, çoğaltabildiklerinde... Ama her iki kaynak da yazıda insanla buluşur. Yazar da bu yolla amacına ulaşmış olur.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangilerinde mecazlı anlatım yoktur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

7. Düşüncede özgün olmadığımız takdirde bizim için bir

eylem alanı belirmez. Bu da bizim diğer insanlar arasında henüz bir varlık kazanmadığımızı gösterir.

Yalnızca eylemimiz var ama bunun ardında

kendi düşüncemiz yoksa bu, bizim çeşitli

değerler karşısında hayat hakkımız olmadığını

gösterir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

8. "İçin" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde cümleye ötekilerden farklı bir anlam katmıştır?

- A) İyi bir oyuncu olmak için çok çalıştığını biliyoruz.
- B) Bu işi senin alman için elimizden geleni yaptık.
- C) Turizmin geliştirilmesi için büyük çabalar harcamak lâzım.
- D) İstanbul'dan buraya seni görmek için geldim.
- E) Çocuklar için hazırlanan bu dergi, yetişkinlerin de hoşuna gidiyor.

9. "Sürükle-" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ilgisini çekip vazgeçemeyecek, bırakamayacak hâle getirmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Beni saatlerce beklettikten sonra bir de buraya sürükleyen adama çok kızmışım.
- B) İnsanlığı o kanlı savaşa sürükleyen nedenler daha tam olarak değerlendirilemedi.
- C) Romanın insanı sürükleyen yanı, anlatımından çok anlatılan olaydan gelir.
- D) İlkbaharda kocaman tomrukları bile sürükleyen bu ırmak, yaz gelince kurumaya başlar.
- E) Romanda, kişileri ikiye bölme bataklığına sürükleyen etkenler inandırıcı biçimde veriliyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir duyuya ait özellik, başka bir duyu için kullanılmıştır?

- A) Kalemimle dokunuyorum vatanıma, acı çığlıklar işitiyorum.
- B) Hızlı araba kullanan gençlerden bütün mahalle şikâyetçiydi.
- C) Kardeşim, fazla açıldığı için, iflasın eşiğinden döndü.
- D) Rüzgârın uğultusu ve gecenin karanlığı, insanı ürpertiordu.
- E) Bahçeden topladığımız erikler biraz ekşimsiydi.

11. Hiç kimseye öykünmedim (boyun eğmedim).

I
Güçlülerin ya da çoğunluğun isteklerine, baskıları na uyarak zayıflık göstermedim (ödün vermedim)
II
Kurallarımı, beğenilerimi kendi ölçülerime (ilkelerime)
III
göre saptadım (belirledim) ama genelden ayrıldığım
IV
noktaları aşırı boyutlara vardırmadım. Öbür yazarlardan ayrı düşünmem iş olsun diye (boş yere)
V
değildi.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin araç içindeki anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bazı kavramları içselleştirmeden dillendirmek, inandırıcı olmanın önündeki en büyük engeldir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özümsememiş olma
- B) Özgünlüğü yakalayamama
- C) İçten olamama
- D) Evrenselliğe ulaşamama
- E) Etkileyici olamama

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "al-" sözcüğünün anlamı ve kullanımı birbirine uymamaktadır?

- A) Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak: "Sağ elinin çevik bir hareketiyle başındaki tülbendi çekip aldı."
- B) Motorun çalışması için gerekli olan elektrik veya yakıttan yararlanır duruma gelmek: "Savcı yardımcısı gaza bastı, motor almadı; bir daha bastı, yine almadı."
- C) Kazanç sağlamak: "Bir pantolondan beş yüz lira alıyorlar."
- D) Yol gitmek, mesafe katetmek: "Üsküdar'a gider iken aldı da bir yağmur."
- E) Ele geçirmek, fethetmek: "Fakat aldıkları yerlerin ahalisini Türkleştirmediklerinden bu büyüklük, onların zayıf düşmelerine sebep olmuş."

TEST - 2

1. Bir roman, taslak olarak iyice ortaya çıktıktan sonra o roman üzerine notlar almak da kolaylaşıyor. Benim için not defteri bir roman değilse de bir roman taslağı bir not defterine kılavuzluk edebiliyor. Yaşanan gün içindeki ayrıntıları, istesem de gözden kaçıraram. Ama belleğim yeterince sağlam değil benim. Bu nedenle, taslağı yazılmış bir romanın ardından bellek denetimine çıkmak gereksinimini sık sık duyarım.

Bu parçada "bellek denetimine çıkmak" sözüyle anlatmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişle hesaplaşma
- B) Detayları ara ara gözden geçirme
- C) Yaşananları hatırlamaya çalışma
- D) Düşüncelerini derli toplu ifade etmeye çalışma
- E) Olayları yeniden kurgulamak için çabalama

2.

- I. Adamı karşısında görünce beyninden vurulmuşu döndü.
- II. Çocukların kavgası yüzünden birbirlerine düş-tüler.
- III. Babasıyla karşılaşınca beti benzi attı adamın.
- IV. Bir eliyle verip öbür eliyle aldığı çok zaman sonra anladım.
- V. Ah benim tatlı çocuğum, bir sözümü iki etmez.

Bu cümlelerde altı çizili deyimlerden hangileri anlamca birbirlerine en yakındır?

- A) I ile II
- B) I ile III
- C) II ile IV
- D) III ile IV
- E) IV ile V

3. Doğan Hızlan'ın hiçbir kitabı eleştirmeye değer bulmadığına ve yazısında sadece 13 kitabın adını verdiğine, Veysel Çolak'ın ise sadece 9 kitabı değerlendirdiğine bakılırsa eserlerde nitelikte niceliğin örtüşmediğini kolaylıkla anlayabiliriz.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her yeni eserde niteliği artırma
- B) Eleştiri konusunda beklenen düzeye ulaşma
- C) Sayıca çok olmasına rağmen kalitesiz olma
- D) Yeni eserlere kaynak olabilme
- E) Çok sayıda eser arasında tercih yapamama

4. Şiiri ele geçirmek isteyen her okuyucu ona bir değil, I
birçok yoldan sokulmaya çalışmalıdır. Kimi şairler, II
ilk anda soğuk gibi görünürlerse de başka yönlerden III
araştırdıklarında hemen içimizi ısıtıverecek güçte IV
çıkarlar. Şiire giden yolların V
çetin ya da belirsiz olması, şiirin değerini azaltmaz. O yüzden okurken sıkıldığınız bir kitabı tekrar elinize alın ve yeniden okumayı deneyin, paha biçilemez hazinelere V
ulaşacağınızı görürsünüz.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangileri deyim değildir?

- A) I ile II
- B) I ile III
- C) II ile IV
- D) III ile IV
- E) IV ile V